

Vad vi hittills talat om

I en tid när mycket pekar på att EU:s regionalpolitik förändras till både storlek och innehåll, ses EKF som ett intressant komplement för Småland-Blekinge-Halland. Brysselkontoret har därför regelbundet rapporterat hemåt. I korthet handlar diskussionen om:

- Utgångspunkt är Europas självförsörjningsgrad av kritiska råvaror, produkter och teknologier, – europeiskt mervärde framför geografisk spridning
- Produktion premieras framför utveckling av kapacitet (t ex innovationsekosystem)
- Målgruppen är främst näringslivet genom bland annat stora F&I-miljöer
- Få besitter tillräcklig mottagningskapacitet av EKF-medel. Räknar man med de stora elefanternas insatser i nästa steg kommer alla till del, eller hur kan mindre aktörer låna styrkor av varandra och för att bli en del av europeiska leveranskedjor och därmed få tillgång till EKF? Vem i Sverige koordinerar i så fall resurser och aktörer?
- Vad täcker Sverige upp för när EU omprioriterar? En relevant fråga då fördelningen av svenska egna F&I-medel idag har vissa likheter med EU:s planer.

EKF:s övergripande ram med totalbeloppen fastslås förhoppningsvis innan årslutet. Därefter är gård man in på sektorslagstiftning som bör vara färdigförhandlad innan sommaren 2027. Av ovan framgår dock att innehållet och Sveriges implementering av EKF blir viktigare än hur stor posten blir i kronor och öron i EU:s långtidsbudget. Den som har synpunkter på den svenska implementeringen bör höja sin röst mycket snart!

Ytterligare diskussionspunkter för Sydsverige att förhålla sig till

På ett möte i Bryssel i veckan, berättade EU-kommissionen fritt om hur de tänkte sig implementeringen av EKF:s instrument. Svårighetsgraden i att återge en teknisk diskussion som till del bygger på antaganden är betydande. Likväl framträder några intressanta punkter, åtminstone för de delar som inte gäller den rena F&I-delen i Horisont Europa-programmet.

Gör en totalplanering

I ett första steg förväntas man göra en "total" planering av vad man hittills gjort och vill fortsätta med eller korrigera. Här tänker EU-kommissionen att den som är intresserad av EKF-medel beaktar en totalfinansieringslösning - egna medel, nationens medel, EU:s olika finansieringar (lån, garantier, obligationer och bidrag).

Visa din investeringsresa

"Investment journey" verkar vara en grundpelare och första steg i EKF-tänket. *"Gå ifrån projektlogiken, det handlar om att utveckla förmåga, förmåga att lösa definierade samhällsutmaningar, t ex halvledarproduktion. Visa HUR det ska ske oavsett Technical Readiness Level (TRL) man befinner sig"*, menade EU-kommissionen. De pekade på att det kan handla om existerande eller planerade åtgärder, byggda på erfarenheter av både fram- och motgångar.

Var flexibel och snabbfotad

Ett annat nyckel ord tycks vara förmågan av flexibilitet och att vara snabbfotad (*agility*). Ett exempel är att en snudd på kontinuerlig utvärdering och målkorrigerings förväntas med nya handlingsplaner. Därför föreslår man en bred *stakeholder board* som består av investerare, näringsliv, akademi o s v. Denna grupp skulle alltså löpande identifiera svagheter och hur värdekedjor för europeisk produktion av kritiska råvaror, produkter och tekniker kan konsolideras.

Att vara "agil" skulle förresten kunna gynna mindre aktörer som kan vara mer snabbfotade och flexibla än stora drakar. Många har ju annars fruktat att de stora F&I- samt produktionsmiljöerna skulle suga upp alla tillgängliga medel i EKF. I detta sammanhang lyftes vikten av att ingå olika tematiska samarbetsplattformar, till exempel Community of Practice (CoP).

Gör som dansken?

Brysselkontoret förstår det som att ett flerårsprogram tas fram för respektive policyfönster som har föreslagits för EKF:en. Fönsterna är:

1. Resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymd
2. Digitalt ledarskap
3. Ren omställning och industriell dekarbonisering
4. Hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi

Varje fönster har en ledare som tar fram fönstrens innehåll tillsammans med andra experter. Innehållet påverkar i sin tur de årliga arbetsprogrammen i vilka kommande utlysningar tillkännages. Det är inte otroligt att åtminstone några av ledarna för varje fönster kommer rekryteras från EU-kommissionens generalsekretariat för F&I (DG RTD), men det är ännu inte bestämt. Danska regioner, som är helt projektfinsierade, var dock mycket intresserad av att identifiera ledarna - troligen för att påverka innehållet i fönstren som i sin tur kan påverka utlysningar framöver. Hur ser Sveriges motsvarande lobbyarbete ut, sköter Vinnova det? Apropå Vinnova: "Glöm inte bort att de nationella kontaktpunkterna kommer finnas kvar", sa EU-kommissionen. Känner vi till hur det svenska uppdraget för kontaktpunkter ser ut?